

2

‘Ik ben van nature een landloper. Een zwerver.’

Russell Bridges is Tulsa's muzikale wonderkind. Eind jaren 1950, hij is dan zestien, vraagt Jerry Lee Lewis hem al mee op tournee. Hij is de rijzende ster in zijn thuisstad. Maar in Oklahoma zijn er geen opnamestudio's, is er geen platenindustrie. Dus moeten muzikanten wel wegtrekken naar Los Angeles, Nashville, New York of Chicago. Russell Bridges, die zich ondertussen Leon Russell laat noemen, beproeft zijn geluk in Californië. En Russell valt op. Hij mag onmiddellijk in de begeleidingsband spelen van Ricky Nelson. Die heeft een erg populaire televisieshow. Dat is meteen het grote werk. Daarna wordt hij een gegeerd sessiepianist. Het gaat Russell voor de wind in L.A. Hij koopt opnameapparatuur, twee viersporenrecorders, en een kast van een huis op Skyhill Drive. Daar laat hij een achtsporenstudio installeren. En hij denkt: in Tulsa zit er volk genoeg om bij mijn opnamesessies mee te komen spelen.

Dus keert hij eventjes terug naar Tulsa. Met de boodschap dat je in L.A. van je muziek kan leven. Cale heeft op dat moment in 1964 een vaste avond in een biertent, maar laat zich toch overhalen. Hij trekt met bassist Gerald Goodwin en drummer Chuck Blackwell naar Los Angeles. In hun kielzog vertrekken zo'n twintig muzikanten. Onder hen ook bassist Carl Radle en drummer Jim Karstein, die later bij Cale zullen spelen.

Ook David Gates trekt westwaarts. Gates is de latere zanger van de softrockers Bread, die een gigantische hit zullen scoren met 'The Guitar Man'. Terwijl Cale in ruige honken speelt, doet Gates in Tulsa vooral de chiquere schoolfeestjes. 'Zijn muziek was een beetje ... cleaner', drukt Cale het omfloerst uit. Logisch als je naar de mierzoete muziek van Bread luistert.

‘In L.A. besloot ik: hoe slecht ze me ook betalen als muzikant, ik neem nooit meer een 9-to-5-job aan. Ik heb immers een hekel aan vroeg opstaan.’

‘We trokken naar L.A. met al degenen die een auto hadden’, herinnert Cale zich. ‘*The Grapes of Wrath* van John Steinbeck, maar dan in het echt.’ Cale en zijn kompanen wachtten niet met spelen tot ze daar aankwamen. ‘Wanneer we het woord “bier” zagen op een uithangbord, stopten we. We sprongen de bar binnen, en als er een biljarttafel stond, vroegen we of ze die avond een bandje nodig hadden. We wilden immers eten, die dag. Niet dat we er iets aan verdienden, we gingen rond met de hoed, en haalden zo vier, vijf dollar op.’

Zodra ze in L.A. zijn, trekken ze naar Russells huis op Skyhill Drive. Die hokt er samen met een hoop vrienden-muzikanten uit Oklahoma: Don Nix, Jesse Ed Davis, Don Preston. ‘*Oklahoma’s lonesome cowboys are turned on in Tinsel Town*’, zingt Russell er later over in zijn song ‘Shoot Out on the Plantation’. ‘*Peace and love* met alles erop en eraan’, lacht Cale. ‘We namen tonnen drugs, dronken sloten whisky. We waren altijd platzak en dreigden voortdurend in de gevangenis te worden gegooid ... Ik hield wel van die hippietoestanden.’

Jim Gordon, Carl Radle en Bobby Whitlock wonen ook allemaal in dezelfde buurt van L.A. Zij worden later wereldberoemd wanneer ze samen met Eric Clapton *Layla and Other Assorted Love Songs* opnemen onder de naam Derek & the Dominos. Ook Delaney en Bonnie Bramlett, die Claptons solocarrière mee helpen opstarten, hangen er rond. Het is een westkustversie van de folk community van Greenwich Village in New York.

‘L.A. rook naar succes, de top. Je bent jong, en je weet: dat trekt knappe vrouwen aan.’

Leon Russell huurt Cale in als opnametechnicus in zijn studio op Skyhill Drive. Zelf trekt Cale niet in bij Russell. Het leven is daar te liederlijk naar zijn zin. Hij gaat elders hokken, beneden aan de heuvel in het Magnolia Motel. Elke dag komt hij naar de studio op zijn brommer, met een pak donuts als lunch. Russell is erg in trek als arrangeur en producer, dus spendeert ook Cale heel veel tijd in de studio. Zo wordt hij vertrouwd

met het opnamemateriaal, de opnametechnieken en mixage. Cale vindt in de studio prutsen veel leuker dan optreden. Hij leert er als insider hoe de muziekbusiness werkt. En doordat alle muzikanten geluidstechnici nodig hebben, komt zijn agenda vol nuttige contacten te staan.

Cale speelt mee op sessies, maar niet vaak genoeg om ervan te kunnen leven. ‘Vooraleer ik had begrepen wat ik moest spelen, was de sessie alweer voorbij. Ik kan noten lezen, maar niet vlug genoeg. Ik ben een luie muzikant. Ik speel op mijn gehoor en laat het technische aspect van muziek lezen met plezier aan me voorbijgaan.’ Leon Russell heeft geen problemen met partituren voor zijn neus. Cale raakt erg onder de indruk van diens arrangeerkunsten. En hij is nog meer van zijn melk als hij tijdens een zeldzame sessie naast de gitarist van Elvis Presley komt te zitten. ‘O God, ik speel samen met James Burton.’ De twee raken goed bevriend en Burton duikt later sporadisch op Cales eigen platen op.

Via Russell komt Cale in contact met Snuff Garrett. Thomas Lesslie ‘Snuff’ Garrett is een Texaanse dj die begin jaren 1960 naar L.A. komt, het latere tieneridool Bobby Vee ontdekt en huisproducer wordt van Liberty Records. Garrett biedt Cale een vast contract aan als geluidstechnicus en manusje-van-alles in zijn Amigo Studio, die hij aan het renoveren is. Cale gaat in op het voorstel, want dat zorgt voor een inkomen, extra studio-ervaring én opnamemogelijkheden.

‘Ik heb al mijn exemplaren van de originele versie van “After Midnight” weggegeven. Ach, ik beukte toen op de gitaar als een dove. Geen groot verlies dus.’

Op Skyhill Drive zit Cale naar demo’s te luisteren. Een ervan is een kerel die een song zingt over stripfiguur ‘Dick Tracy’. Geweldig, denkt Cale. En met behulp van Russell en Garrett neemt hij in de luwe studio-uren een cover van de song op. Maar Cales versie is bijlange zo goed niet als het origineel, vindt hij zelf. Toch stuurt Garrett de song naar Liberty Records. Die denken dat een song over een stripfiguur wel zal aanslaan omdat Batman erg populair is op televisie. Maar dat valt tegen. Het plaatje maakt geen brokken.

‘Dick Tracy’ krijgt wel een staartje als Russell en Garrett aan Cale vragen om samen met platenproducer Shelby Singleton naar New York City te gaan. Het idee? Een volledige plaat opnemen met cartoonsongs. Het

wordt een wilde bedoening. Cale zit in een hoek van de studio songs te schrijven en titelsongs te bewerken van series rond striphelden. Russell dirigeert de muzikanten in de opnameruimte. En Garrett loopt nerveus tussen de twee ruimtes over en weer om Cale te commanderen. ‘Schrijf nu een song over Flash Gordon!’ De plaat komt uit onder de naam Super Dupers. Een gezichtsloze plaat, maar ze wordt jaren later een geëerd curiosum.

Cale brengt een tweede single uit op Liberty. Ook ‘Outside Looking In’ is typische mid-sixties westcoast pop, met rinkelende gitaren en sterke zangharmonieën. Maar de plaat bevat te weinig persoonlijkheid om ook maar enige indruk te maken. Er volgt uiteindelijk nog een derde single. ‘Slow Motion’ is een compositie van Tulsa-vrienden David Teegarden en Skip Van Winkle. Leon Russell en Snuff Garrett zijn boos op Cale omdat hij zijn eigen superieure song naar de B-kant heeft verbannen. Want wie zich de moeite getroost om het plaatje om te draaien, hoort de originele versie van ... ‘After Midnight’. Dat Cale zelf geen exemplaar van de single meer bezit, bewijst dat hij weinig potentieel zag in de song.

‘Snuff Garrett was in eerste instantie in mij geïnteresseerd omdat ik songs kon schrijven, niet omdat ik gitaar kon spelen’, zegt Cale. ‘Ik heb voor een pak artiesten songs geschreven. Niet dat er ook maar één succes heeft gehad, natuurlijk.’ Garrett speelt even met het idee om Cale tot zijn huiscomponist te bombarderen. ‘Ik ben schrijver in loondienst geweest. Gedurende de twee volle weken.’ Het is niks voor hem, songs schrijven op commando. ‘Garrett was een gladde paling. Hij kon sneeuw verkopen aan de eskimo’s.’ Maar ook in de muziekbusiness is hij onnavolgbaar. Garrett kan geen noot muziek spelen, kan niet zingen, maar hij heeft een feilloos gevoel voor hits. ‘Legde je hem dertig songs voor, dan pikte hij er een uit en zei: “Dat is een hit.” En meestal had hij nog gelijk ook.’

‘Ik hield van de geur van de opnamestudio. Ik was de gast die achterbleef met de lege bierblikken en de volle asbakken als de band al lang naar huis was.’

Garrett snapt dat Cales prioriteiten bij studiowerk liggen. Cale verzorgt de techniek bij opnames van Freddie King en Bobby ‘Blue’ Bland. ‘Van de meeste anderen zal je nooit gehoord hebben en de opnames nooit

meer terugvinden – gelukkig maar.’ Cales kans op roem is zijn job als geluidstechnicus bij het eerste album van Blue Cheer. Maar hij stapt op nog voor ze de zang opnemen. De opnames starten niet veelbelovend. De roadies van Blue Cheer komen binnen in de studio met tapijten, instrumenten en versterkers. Daar zijn ze vier uur zoet mee, voor de band uiteindelijk opdaagt.

Tot dan toe weet Cale niet eens wat roadies zijn. Hij heeft er nooit een gehad. Het is zijn eerste confrontatie met rock-'n-rollvertoon waar hij later zo'n gruwelijke hekel aan zal krijgen. En als de mannen van Blue Cheer beginnen te spelen, maken ze een kleretherrie. 'Ik had nog nooit een Marshallversterker gezien. Maar die kerels hadden me daar toch een muur van versterkers gebouwd.' Tussen de opnameruimte en de controlekamer zit er geluidsdicht glas. Maar als Cale de monitors afzet, hoort hij ze nog perfect spelen. Dat is er te veel aan. Cale beseft dat zijn oren nog jarenlang moeten meegaan. Hij stapt op en speelt bij zijn volgende opnames op veilig. Hij doet de techniek bij de zoetgevooidse crooner Pat Boone.

Uiteindelijk zorgt zijn job als geluidstechnicus ervoor dat Cale de vinger aan de pols houdt van de nieuwe technologie en genoeg vertrouwen tankt om songs te produceren met een minimum aan hulp van buitenaf. 'Ik verdiende mijn brood door aan knoppen te draaien. Ik probeerde iedereen tevreden te houden terwijl zes mensen me vertelden hoe ik hun song moest mixen.' Dat studiowerk is midden jaren 1960 nog erg ambachtelijk. De studio bevat nog geen schuifknoppen. Je moet aan ronde knoppen draaien om in en uit te faden. 'En die knoppen waren zo groot als een softbal. Als je het volume naar boven of beneden wou halen, moest je je hele arm bewegen.'

'JJ is een showbiznaam. Hoe mijn ouders me noemden? *Kid*.'

Cale werkt overdag van tien tot vijf in de opnamestudio. Van tien tot twee 's nachts speelt hij met zijn trio in mottige nachtclubs in Covina, El Segundo en Norwalk, voorsteden van L.A. Cale doet er alles aan om toch maar muzikant te kunnen blijven. Voor het geld pakt hij aan wat hij kan krijgen. 'Sommige concerten in L.A. waren optredens waar je al je hele leven van droomde. In nachtmerries, met name. Zes avonden per week, en geen kat in de zaal.'

En dan krijgt Cale een vaste plek op zondag in de nachtclub Whisky a Go Go. De club met de dansers in witte laarzen in kooien op Sunset Strip is in de late jaren 1960 de pleisterplaats van Hollywoodsterren. Johnny Rivers, die op het toppunt van zijn populariteit staat, treedt er vast op, behalve op zondag. Dan mag Cale inspringen. Maar eigenaar Elmer Valentine ziet een probleem. Hij neemt Cale mee naar buiten, naar het uithangbord waar Johnny Rivers staat aangekondigd en zegt: 'Kijk naar dat bord, John. We hebben al een Johnny Rivers, en nu dus ook een Johnny Cale. Dat is verwarrend. We kunnen geen twee Johnny's afficheren. Wat als ik je "JJ" noem?' Waarop Cale laconiek antwoordt: 'Voor mijn part noem je me Fernando. Zolang je mij maar betaalt.' Hij speelt er met zijn band menselijke jukebox, met de hits van de dag. Cale ontdekt zo de ontluikende psychedelische muziek. Interessant, denkt hij, al die weirde klanken die ze uit hun gitaren krijgen. Dat moet hij ook eens proberen.